

VOORWOORD

Op een koude novemberdag in 2017 ontving ik een telefoontje uit Iran, mijn geboorteland. Het droevige bericht van de dood van mijn vader kwam heel hard aan. Nu waren mijn beide ouders dood. Ik heb niet persoonlijk afscheid kunnen nemen van mijn vader, net zomin als ik dat vijf jaar geleden van mijn moeder kon. De momenten waarop je bericht krijgt van de dood van je geliefden zijn het meest afschuwelijk van het leven in ballingschap.

Ik ontvluchtte Iran bijna vijfendertig jaar geleden omdat mijn overtuiging dat mensen gelijk zijn, ongeacht hun ras, geslacht, religie of enig ander onderscheidend kenmerk, me in gevaar bracht. Ik vond dat iedereen onvervreembare rechten heeft en zette me al vanaf mijn jonge jaren in voor economische, sociale, politieke en burgerrechten. Als ik nu naar Iran terug zou gaan, weet ik niet zeker of ik weer naar Nederland zou mogen komen of in de gevangenis zou belanden. De overtuiging blijft, maar de prijs is hoog.

We vieren dit jaar de zeventigste verjaardag van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM). Een reden tot feest? Jazeker. De Verklaring heeft wereldwijd veel mensen hoop gegeven, waaronder mijzelf. Ze is een middel om onze eigen wereld vorm te geven, onze idealen te realiseren en ons lot

in eigen hand te nemen. Ze heeft vrouwen, kinderen en minderheden de mogelijkheid gegeven zich te beroepen op wereldwijde normen en mondiale rechtspraak, zonder enige vorm van onderscheid. De gedachte dat iedereen van deze rechten kan genieten geeft miljoenen mensen in de wereld hoop op rechtvaardiger politieke en sociale verhoudingen.

Zorgelijke ontwikkelingen

Tegelijkertijd is de universele geldigheid van de mensenrechten vanaf dag één betwist. Machthebbers die hun positie verdedigen en verstevigen door (massale) schendingen van mensenrechten, beroepen zich regelmatig en graag op de eigenheid van hun cultuur, traditie en religie, die de universele geldigheid van mensenrechten in de weg zou staan.

Maar ook in westerse landen, traditioneel de verdedigers van de mensenrechten en de universele geldigheid daarvan, zijn zorgelijke ontwikkelingen waar te nemen. De opkomst van het populisme, de hang naar gezag en zekerheid in deze onzekere tijden, een medialandschap waarin fictie en feiten steeds meer door elkaar lopen en een groeiend vijanddenken dreigen onze basisnormen en het hele rechtssysteem te ondermijnen. Ook de groeiende sociale en economische ongelijkheid hebben het respect voor de mensenrechten de laatste jaren onder druk gezet. Met deze ongelijkheid groeit ook de ongelijkheid in rechten. Mensenrechten dreigen steeds meer een privilege te worden in plaats van een onvervreemdbaar recht.

Het meest pregnante voorbeeld hiervan is de manier waarop Europa omgaat met vluchtelingen en migranten. In haar streven de grenzen dicht te houden voor vluchtelingen gaat de EU samenwerkingsverbanden aan met notoire schenders van

mensenrechten. De samenwerking met een land als Libië is werkelijk stuitend. Juist als ik dit schrijf gaan huiveringwekkende beelden van slavenhandel in dat land de wereld rond. Afrikaanse vluchtelingen die geen kant meer op kunnen, worden mishandeld en als slaven verkocht. Europese landen betalen de zogenaamde regering van Libië genereus voor het bewaken van Fort Europa en lijken geen wroeging te hebben over de gevolgen. De mensenrechten van honderdduizenden Afrikanen worden om politieke redenen genegeerd en dat is een zeer gevaarlijke ondermijning van de universele mensenrechten.

Met de Verklaring op 10 december 1948 werden culturele, religieuze en taalverschillen overbrugd. Het werd een centraal doel voor de mensheid om de menselijke waardigheid na te streven en te beschermen. Een van de donkerste bladzijdes in de wereldgeschiedenis maakte deze overeenstemming mogelijk: de Tweede Wereldoorlog. De ontzetting over de Holocaust gaf de doorslag. De meest fundamentele rechten en de waardigheid van mensen mochten nooit meer op zo'n grote schaal worden geschonden. Zo werd de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens geboren. Ze werd geschreven door mensen uit alle hoeken van de wereld en gebaseerd op rechtsnormen vanuit de hele wereld. Het is wereldwijd het meest vertaalde document en een van de meest universeel aanvaarde. Tot nu toe.

Lange tijd, misschien te lang, hebben we die algemene aanvaarding van mensenrechten gezien als vanzelfsprekend. De rechten uit de Universele Verklaring werden in 1966 vastgelegd in twee bindende basisverdragen, één met een focus op burger- en politieke rechten en één met een focus op de econo-

mische, sociale en culturele rechten.* Hierna werden deze twee basisverdragen in specifiekere verdragen verder uitgebreid en beter uitgelegd. Zo kwam onder andere in 1989 het Verdrag inzake de Rechten van het Kind tot stand en meest recentelijk het Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap.

De Verklaring van Wenen (1993) was voor mij de kers op de taart. De Koude Oorlog had geleid tot een stiefmoederlijke behandeling van sociaaleconomische rechten. In Wenen werden politieke en sociaaleconomische rechten weer met elkaar verbonden en op gelijke voet geplaatst. De ondeelbaarheid en universaliteit van rechten werden herbevestigd.

De kracht van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens

De UVRM heeft invloed gehad op bijna alle grondwetten van landen die zijn aangenomen na 1948. Ook een groeiend aantal nationale wetten, internationale wetten en nieuwe mensenrechteninstellingen zijn gebaseerd op de UVRM. De Verklaring raakt steeds dieper verankerd in samenlevingen over de hele wereld doordat burgers er een beroep op doen.

Drie voorbeelden uit 2017. In Kenia hebben burgers de frauduleuze verkiezingen door de rechter ongrondwettelijk laten verklaren. Vierhonderd volwassenen en vijfhonderd kinderen klaagden de Zuid-Afrikaanse regering aan voor hun erbarmelijke leefomstandigheden. En in Nederland heeft de rechtbank

* Op 16 december 1966 werden het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten (IVBPR) en het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (IVESCR) aangenomen door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties.

de staat bevolen om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen.

Wereldwijd maken mensen in toenemende mate gebruik van het mensenrechtensysteem om hun basisrechten op te eisen. Dat doen ze door te verwijzen naar de grondwetten van hun land of naar internationale mensenrechtenverdragen die voortvloeien uit de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Het geeft mensen, waar ook ter wereld en wat hun afkomst of status ook is, een mogelijkheid om voor zichzelf op te komen tegen veel grotere machten en krachten als de staat of een multinational. Dat is voor mij de kracht van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en het hele mensenrechtensysteem. Die kracht moeten we koesteren.

In de verdediging

Het zeventigjarig bestaan van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens is een reden tot feest. Hoe diezelfde rechten onder druk staan is tegelijk echter reden tot grote zorg. In Polen bijvoorbeeld zijn in de zomer van 2017 twee wetsvoorstellen aangenomen die tornen aan de Poolse rechtstaat. Het eerste voorstel maakt het mogelijk dat leden van de Poolse Raad voor de rechtspraak door de politiek benoemd kunnen worden. Het tweede wetsvoorstel regelt dat de minister van Justitie presidenten van rechtbanken mag vervangen. Als de regering of het parlement de rechten van Poolse burgers schendt, kunnen zij binnenkort niet langer verhaal halen in een onafhankelijk rechtssysteem.

Wij die wel kunnen genieten van de bescherming van mensenrechten, hebben de plicht om deze rechten en vrijheden te gebruiken en bewust in te zetten om op te komen voor de universele geldigheid ervan. Wij staan voor de grote uitdaging om

de normen en waarden die in vele jaren zijn ontwikkeld te beschermen. De mensenrechten komen voort uit de harde lessen die we na vele historische verschrikkingen hebben geleerd. Deze lessen moeten we overbrengen aan onze kinderen, zodat willekeur, onderdrukking en moord omwille van afkomst, overtuiging of geaardheid niet meer voorkomen, of in elk geval bestraft worden.

Onze keuzes hebben altijd consequenties. Het doet veel pijn om mijn ouders niet te kunnen begraven. Ik kan het alleen dragen in de overtuiging dat ik bijdraag aan een wereld waarin alle mensen, ongeacht hun verschillen, kunnen genieten van hun vrijheden en rechten.

Farah Karimi
Algemeen directeur Oxfam Novib
Den Haag, december 2017

UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS

Alle leden van de Verenigde Naties hebben zich gebonden aan de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

Preambule

Overwegende, dat erkenning van de inherente waardigheid en van de gelijke en onvervreembare rechten van alle leden van de mensengemeenschap grondslag is voor de vrijheid, gerechtigheid en vrede in de wereld;

Overwegende, dat terzijdestelling van en minachting voor de rechten van de mens geleid hebben tot barbaarse handelingen, die het geweten van de mensheid geweld hebben aangedaan en dat de komst van een wereld, waarin de mensen vrijheid van meningsuiting en geloof zullen genieten, en vrij zullen zijn van vrees en gebrek, is verkondigd als het hoogste ideaal van iedere mens;

Overwegende, dat het van het grootste belang is, dat de rechten van de mens beschermd worden door de suprematie van het recht, opdat de mens niet gedwongen worde om in laatste instantie zijn toevlucht te nemen tot opstand tegen tirannie en onderdrukking;

Overwegende, dat het van het grootste belang is om de ontwikkeling van vriendschappelijke betrekkingen tussen de naties te bevorderen;

Overwegende, dat de volkeren van de Verenigde Naties in het Handvest hun vertrouwen in de fundamentele rechten van de mens, in de waardigheid en de waarde van de mens en in de gelijke rechten van mannen en vrouwen opnieuw hebben bevestigd, en besloten hebben om sociale vooruitgang en een hogere levensstandaard in groter vrijheid te bevorderen;

Overwegende, dat de Staten, welke Lid zijn van de Verenigde Naties, zich plechtig verbonden hebben om, in samenwerking met de Organisatie van de Verenigde Naties, overal de eerbied voor en inachtneming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden te bevorderen;

Overwegende, dat het van het grootste belang is voor de volledige nakoming van deze verbintenis, dat eenieder begrip hebbe voor deze rechten en vrijheden;

Op grond daarvan proclameert de Algemene Vergadering deze Universele Verklaring van de Rechten van de Mens als het gemeenschappelijk door alle volkeren en alle naties te bereiken ideaal, opdat ieder individu en elk orgaan van de gemeenschap, met deze verklaring voortdurend voor ogen, er naar zal streven door onderwijs en opvoeding de eerbied voor deze rechten en vrijheden te bevorderen, en door vooruitstrevende maatregelen, op nationaal en internationaal terrein, deze rechten algemeen en daadwerkelijk te doen erkennen en toepassen, zowel

onder de volkeren van Staten die Lid van de Verenigde Naties zijn, zelf, als onder de volkeren van gebieden, die onder hun jurisdictie staan:

Artikel 1

Alle mensen worden vrij en gelijk in waardigheid en rechten geboren. Zij zijn begiftigd met verstand en geweten, en behoren zich jegens elkander in een geest van broederschap te gedragen.

Artikel 2

Eenieder heeft aanspraak op alle rechten en vrijheden, in deze Verklaring opgesomd, zonder enig onderscheid van welke aard ook, zoals ras, kleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale of maatschappelijke afkomst, eigendom, geboorte of andere status.

Verder zal geen onderscheid worden gemaakt naar de politieke, juridische of internationale status van het land of gebied, waartoe iemand behoort, onverschillig of het een onafhankelijk, trust-, of niet-zelfbesturend gebied betreft, dan wel of er een andere beperking van de soevereiniteit bestaat.

Artikel 3

Eenieder heeft het recht op leven, vrijheid en onschendbaarheid van zijn persoon.

Artikel 4

Niemand zal in slavernij of horigheid gehouden worden. Slavernij en slavenhandel in iedere vorm zijn verboden.

Artikel 5

Niemand zal onderworpen worden aan foltering, noch aan een wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestrafing.

Artikel 6

Eenieder heeft, waar hij zich ook bevindt, het recht als persoon erkend te worden voor de wet.

Artikel 7

Allen zijn gelijk voor de wet en hebben zonder onderscheid aanspraak op gelijke bescherming door de wet. Allen hebben aanspraak op gelijke bescherming tegen iedere achterstelling in strijd met deze Verklaring en tegen iedere ophitsing tot een dergelijke achterstelling.

Artikel 8

Eenieder heeft recht op daadwerkelijke rechtshulp van bevoegde nationale rechterlijke instanties tegen handelingen, welke in strijd zijn met de grondrechten hem toegekend bij Grondwet of wet.

Artikel 9

Niemand zal onderworpen worden aan willekeurige arrestatie, detentie of verbanning.

Artikel 10

Eenieder heeft, in volle gelijkheid, recht op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak door een onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie bij het vaststellen van zijn rech-

ten en verplichtingen en bij het bepalen van de gegrondheid van een tegen hem ingestelde strafvervolgung.

Artikel 11

- 1 Eenieder, die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd, heeft er recht op voor onschuldig gehouden te worden, totdat zijn schuld krachtens de wet bewezen wordt in een openbare rechtszitting, waarbij hem alle waarborgen, nodig voor zijn verdediging, zijn toegekend.
- 2 Niemand zal voor schuldig gehouden worden aan enig strafrechtelijk vergrijp op grond van enige handeling of enig verzuim, welke naar nationaal of internationaal recht geen strafrechtelijk vergrijp betekenden op het tijdstip, waarop de handeling of het verzuim begaan werd. Evenmin zal een zwaardere straf worden opgelegd dan die, welke ten tijde van het begaan van het strafbare feit van toepassing was.

Artikel 12

Niemand zal onderworpen worden aan willekeurige inmenging in zijn persoonlijke aangelegenheden, in zijn gezin, zijn tehuis of zijn briefwisseling, noch aan enige aantasting van zijn eer of goede naam. Tegen een dergelijke inmenging of aantasting heeft eenieder recht op bescherming door de wet.

Artikel 13

- 1 Eenieder heeft het recht zich vrijelijk te verplaatsen en te vertoeven binnen de grenzen van elke Staat.
- 2 Eenieder heeft het recht welk land ook, met inbegrip van het zijne, te verlaten en naar zijn land terug te keren.

Artikel 14

- 1 Eenieder heeft het recht om in andere landen asiel te zoeken en te genieten tegen vervolging.
- 2 Op dit recht kan geen beroep worden gedaan ingeval van strafvervolgingen wegens misdrijven van niet-politieke aard of handelingen in strijd met de doeleinden en beginselen van de Verenigde Naties.

Artikel 15

- 1 Eenieder heeft het recht op een nationaliteit.
- 2 Aan niemand mag willekeurig zijn nationaliteit worden ontnomen, noch het recht worden ontzegd om van nationaliteit te veranderen.

Artikel 16

- 1 Zonder enige beperking op grond van ras, nationaliteit of godsdienst, hebben mannen en vrouwen van huwbare leeftijd het recht om te huwen en een gezin te stichten. Zij hebben gelijke rechten wat het huwelijk betreft, tijdens het huwelijk en bij de ontbinding ervan.
- 2 Een huwelijk kan slechts worden gesloten met de vrije en volledige toestemming van de aanstaande echtgenoten.
- 3 Het gezin is de natuurlijke en fundamentele groepseenheid van de maatschappij en heeft recht op bescherming door de maatschappij en de Staat.

Artikel 17

- 1 Eenieder heeft recht op eigendom, hetzij alleen, hetzij tezamen met anderen.
- 2 Niemand mag willekeurig van zijn eigendom worden beroofd.

Artikel 18

Eenieder heeft recht op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst; dit recht omvat tevens de vrijheid om van godsdienst of overtuiging te veranderen, alsmede de vrijheid hetzij alleen, hetzij met anderen zowel in het openbaar als in zijn particuliere leven zijn godsdienst of overtuiging te belijden door het onderwijzen ervan, door de praktische toepassing, door eredienst en de inachtneming van de geboden en voorschriften.

Artikel 19

Eenieder heeft recht op vrijheid van mening en meningsuiting. Dit recht omvat de vrijheid om zonder inmenging een mening te koesteren en om door alle middelen en ongeacht grenzen inlichtingen en denkbeelden op te sporen, te ontvangen en door te geven.

Artikel 20

- 1 Eenieder heeft recht op vrijheid van vreedzame vereniging en vergadering.
- 2 Niemand mag worden gedwongen om tot een vereniging te behoren.

Artikel 21

- 1 Eenieder heeft het recht om deel te nemen aan het bestuur van zijn land, rechtstreeks of door middel van vrij gekozen vertegenwoordigers.
- 2 Eenieder heeft het recht om op voet van gelijkheid te worden toegelaten tot de overheidsdiensten van zijn land.
- 3 De wil van het volk zal de grondslag zijn van het gezag van de Regering; deze wil zal tot uiting komen in periodieke en eer-

lijke verkiezingen, die gehouden zullen worden krachtens algemeen en gelijkwaardig kiesrecht en bij geheime stemmingen of volgens een procedure, die evenzeer de vrijheid van de stemmen verzekert.

Artikel 22

Eenieder heeft als lid van de gemeenschap recht op maatschappelijke zekerheid en heeft er aanspraak op, dat door middel van nationale inspanning en internationale samenwerking, en overeenkomstig de organisatie en de hulpbronnen van de betreffende Staat, de economische, sociale en culturele rechten, die onmisbaar zijn voor zijn waardigheid en voor de vrije ontplooiing van zijn persoonlijkheid, verwezenlijkt worden.

Artikel 23

- 1 Eenieder heeft recht op arbeid, op vrije keuze van beroep, op rechtmatige en gunstige arbeidsvoorwaarden en op bescherming tegen werkloosheid.
- 2 Eenieder, zonder enige achterstelling, heeft recht op gelijk loon voor gelijke arbeid.
- 3 Eenieder, die arbeid verricht, heeft recht op een rechtvaardige en gunstige beloning, welke hem en zijn gezin een menswaardig bestaan verzekert, welke beloning zo nodig met andere middelen van sociale bescherming zal worden aangevuld.
- 4 Eenieder heeft het recht om vakverenigingen op te richten en zich daarbij aan te sluiten ter bescherming van zijn belangen.

Artikel 24

Eenieder heeft recht op rust en op eigen vrije tijd, met inbegrip van een redelijke beperking van de arbeidstijd, en op periodieke vakanties met behoud van loon.

Artikel 25

- 1 Eenieder heeft recht op een levensstandaard, die hoog genoeg is voor de gezondheid en het welzijn van zichzelf en zijn gezin, waaronder inbegrepen voeding, kleding, huisvesting en geneeskundige verzorging en de noodzakelijke sociale diensten, alsmede het recht op voorziening in geval van werkloosheid, ziekte, invaliditeit, overlijden van de echtgenoot, ouderdom of een ander gemis aan bestaansmiddelen, ontstaan ten gevolge van omstandigheden onafhankelijk van zijn wil.
- 2 Moeder en kind hebben recht op bijzondere zorg en bijstand. Alle kinderen, al dan niet wettig, zullen dezelfde sociale bescherming genieten.

Artikel 26

- 1 Eenieder heeft recht op onderwijs; het onderwijs zal kosteloos zijn, althans wat het lager en basisonderwijs betreft. Het lager onderwijs zal verplicht zijn. Ambachtsonderwijs en beroepsopleiding zullen algemeen beschikbaar worden gesteld. Hoger onderwijs zal openstaan voor eenieder, die daartoe de begaafdheid bezit.
- 2 Het onderwijs zal gericht zijn op de volle ontwikkeling van de menselijke persoonlijkheid en op de versterking van de eerbied voor de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. Het zal het begrip, de verdraagzaamheid en de vriendschap onder alle naties, rassen of godsdienstige groepen

bevorderen en het zal de werkzaamheden van de Verenigde Naties voor de handhaving van de vrede steunen.

- 3 Aan de ouders komt in de eerste plaats het recht toe om de soort van opvoeding en onderwijs te kiezen, welke aan hun kinderen zal worden gegeven.

Artikel 27

- 1 Eenieder heeft het recht om vrijelijk deel te nemen aan het culturele leven van de gemeenschap, om te genieten van kunst en om deel te hebben aan wetenschappelijke vooruitgang en de vruchten daarvan.
- 2 Eenieder heeft het recht op de bescherming van de geestelijke en materiële belangen, voortspruitende uit een wetenschappelijk, letterkundig of artistiek werk, dat hij heeft voortgebracht.

Artikel 28

Eenieder heeft recht op het bestaan van een zodanige maatschappelijke en internationale orde, dat de rechten en vrijheden, in deze Verklaring genoemd, daarin ten volle kunnen worden verwezenlijkt.

Artikel 29

- 1 Eenieder heeft plichten jegens de gemeenschap, zonder welke de vrije en volledige ontplooiing van zijn persoonlijkheid niet mogelijk is.
- 2 In de uitoefening van zijn rechten en vrijheden zal eenieder slechts onderworpen zijn aan die beperkingen, welke bij de wet zijn vastgesteld en wel uitsluitend ter verzekering van de onmisbare erkenning en eerbiediging van de rechten en vrij-

heden van anderen en om te voldoen aan de gerechtvaardigde eisen van de moraliteit, de openbare orde en het algemeen welzijn in een democratische gemeenschap.

- 3 Deze rechten en vrijheden mogen in geen geval worden uitgeoefend in strijd met de doeleinden en beginselen van de Verenigde Naties.

Artikel 30

Geen bepaling in deze Verklaring zal zodanig mogen worden uitgelegd, dat welke Staat, groep of persoon dan ook, daaraan enig recht kan ontleen om iets te ondernemen of handelingen van welke aard ook te verrichten, die vernietiging van een van de rechten en vrijheden, in deze Verklaring genoemd, ten doel hebben.

VERDRAG INZAKE DE RECHTEN VAN HET KIND

Preambule

De Staten die partij zijn bij dit Verdrag,

Overwegende dat, in overeenstemming met de in het Handvest van de Verenigde Naties verkondigde beginselen, erkenning van de waardigheid inherent aan, alsmede van de gelijke en onvervreemdbare rechten van, alle leden van de mensengemeenschap de grondslag is voor vrijheid, gerechtigheid en vrede in de wereld,

Indachtig dat de volkeren van de Verenigde Naties in het Handvest hun vertrouwen in de fundamentele rechten van de mens en in de waardigheid en de waarde van de mens opnieuw hebben bevestigd en hebben besloten sociale vooruitgang en een hogere levensstandaard in groter vrijheid te bevorderen,

Erkennende dat de Verenigde Naties in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en in de Internationale Verdragen inzake de Rechten van de Mens hebben verkondigd en zijn overeengekomen dat een ieder recht heeft op alle rechten en vrijheden die daarin worden beschreven, zonder onderscheid van welke aard ook, zoals naar ras, huidskleur, geslacht,

taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale of sociale afkomst, eigendom, geboorte of andere status,

Eraan herinnerende dat de Verenigde Naties in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens hebben verkondigd dat kinderen recht hebben op bijzondere zorg en bijstand,

Ervan overtuigd dat aan het gezin, als de kern van de samenleving en de natuurlijke omgeving voor de ontplooiing en het welzijn van al haar leden en van kinderen in het bijzonder, de nodige bescherming en bijstand dient te worden verleend opdat het zijn verantwoordelijkheden binnen de gemeenschap volledig kan dragen,

Erkennende dat het kind, voor de volledige en harmonische ontplooiing van zijn of haar persoonlijkheid, dient op te groeien in een gezinsomgeving, in een sfeer van geluk, liefde en begrip,

Overwegende dat het kind volledig dient te worden voorbereid op het leiden van een zelfstandig leven in de samenleving, en dient te worden opgevoed in de geest van de in het Handvest van de Verenigde Naties verkondigde idealen, en in het bijzonder in de geest van vrede, waardigheid, verdraagzaamheid, vrijheid, gelijkheid en solidariteit,

Indachtig dat de noodzaak van het verlenen van bijzondere zorg aan het kind is vermeld in de Verklaring van Genève inzake de Rechten van het Kind van 1924 en in de Verklaring van de Rechten van het Kind, aangenomen door de Algemene Vergadering op 20 november 1959 en is erkend in de Universele Ver-